

Maailmakodaniku pädevusmudeli rakendamine rohelse improfilmi häkatonis

ÕPPEPROGRAMM
III kooliastmele

Koostanud Peipsi Koostöö Keskus

Projekti toetas ESTDEV- Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus

Koostatud projekti “Maailmakodaniku pädevusmudeli rakendamine improviseeritud filmiloomise meetodil globaalse õigluse, kliimaõigluse ja vastastikuse sõltuvuse õppes” tegevusena

Eessõna

Käesolev õppeprogramm on loodud selleks, et arendada õpilastes maailmakodaniku pädevusi, keskendudes keskkonnateadlikkuse ja loovuse ühendamisele läbi praktilise tegevuse. Rohelise improfilmi häkaton pakub noortele võimaluse väljendada oma mõtteid seoses üleilmsete keskkonnaprobleemidega loovate meetodite abil, kasutades selleks improvisatsioonilist filmikunsti ja koostööd. Programmi toetab õpilaste iseseisvat mõtlemist, koostööoskusi ja rakendada omandatud teadmisi. Õppeprotsessi jooksul arendavad noored kriitilist mõtlemist, loovust ja vastutustundlikkust, mis aitab neil areneda teadlikeks ja hoolivateks maailmakodanikeks.

Head improvisatsiooni!

SISUKORD

1. Ülevaade	3
2. Õpitulemused ja -väljundid, seos õppekavaga	4
3. Õppeprogrammi struktuur	5
4. Lisamaterjalid	6
5. Soovitused õpetajatele	7

ÕPPEPROGRAMM

1. Ülevaade

Teema: Kliimaõiglus

Programmi autor: Ederi Ojasoo (Peipsi Koostöö Keskus, www.ctc.ee)

Konsultandid: Margit Säre (Peipsi Koostöö Keskus, www.ctc.ee), Peep Mardiste, Edina Chüllog (MTÜ FUFF)

Eesmärk: Õppeprogrammi eesmärk on arendada 7.-9. klassi õpilaste teadlikkust kliimamuutustest, globaalsest õigusest ja kestlikust arengust, samal ajal edendades loovust ja meeskonnatöö oskusi läbi rohelise improfilmi häkatoni. Programm on loodud selleks, et ühendada eri õppeained (loodusõpetus, eesti keel, tehnoloogia, kunstiõpetus jm.) loovate tegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel omandada maailmakodaniku pädevusi.

Õppeprogrammi alaeesmärgid

- Arendada õpilastes arusaama kliimamuutuste ja globaalse õigluse küsimustest.
- Anda õpilastele võimalus töötada meeskondades ning luua keskkonnateemalisi improfilme.
- Arendada kriitilist mõtlemist ja oskusi oma ideede edasiandmiseks kasutades kaasaegseid tehnoloogilisi vahendeid ja loovust.
- Edendada õpilastes teadlikkust üleilmsetest teemadest, vastutustundlikku tegevust ja kestlikku mõtteviisi.
- Siduda õppeprotsess eri ainetega, integreerides kestlikkuse ja loovuse teemad igapäevasesse õppesse.

Sihtgrupp: 7.-9. klasside õpilased (III kooliaste)

Sihtgrupi suurus: 5-35 õpilast

Kestvus: koos lõunaga 6-8 tundi

Läbiviimise aeg: sobib igal ajal

Läbiviimise koht: vabalt valitud koht /monteerimiseks klassiruum või muu ruum

Vajalikud vahendid

Ruum ja varustus:

- Nutitelefon või kaamera filmimiseks, vajadusel heli- ja valgustusseadmed, arvutid montaažiks.

- Montaažiprogramm, mis on kättesaadav nutitefonis, tahvelarvutis või arvutis. Ligipääs tasuta allalaaditavale muusikale ja heliefektidele.
- Lühifilmide vaatamiseks projektoriga ruumi.

Materjalid: Töölehed piltlood loomiseks, näited minutifilmide parimatest praktikatest.

2. Õpitulemused ja -väljundid, seos õppekavaga

Õpitulemused - (*oskused, mida õpilane õppeprotsessi jooksul õpib või ja milliseid teadmisi, oskusi ja hoiakuid arendab*):

- 🌱 Tunneb globaalseid keskkonnaprobleeme ja oskab nende leevendamisele lahendusi pakkuda.
- 🌱 Oskab teha koostööd meeskonnas ning võtta vastutust erinevates rollides.
- 🌱 Rakendab loovust ja kriitilist mõtlemist probleemi lahendamisel.
- 🌱 Suudab kasutada tehnoloogilisi ja audiovisuaalseid tööriistu keskkonnateadliku sõnumi edastamiseks lühifilmi abi.
- 🌱 On võimeline hindama ja analüüsima oma tegevuse mõju nii kohalikul kui ka üleilmsel tasandil.

Õpiväljundid - (*hinnatavad tulemused, mida õpilane peab õppeprotsessi lõpus demonstreerima, mida õpilane peaks oskama teha pärast õppeprotsessi lõppu ning on sageli mõõdetavad ja hindamise aluseks*):

- 🌱 Omandatud sügavamad teadmised **maailmakodaniku pädevusmudel**ist ja selle rakendamisest praktilistes olukordades.
- 🌱 Oskus luua keskkonnasõbralikke, jätkusuutlikke filmiprojekte, kasutades **rohelise filmiloomise** põhimõtteid.
- 🌱 Koostöö- ja loovusoskused meeskondades töötamiseks.
- 🌱 Oma globaalse kodaniku rolli teadvustamine ning lahenduste otsimine globaalsetele ja kohalikele probleemidele.

Seos õppekavadega

- 🌱 **Loodusõpetus** (sh geograafia ja bioloogia) - kliimamuutused ja keskkonnamõjud on loodusõpetuse üks põhiteemasid, kus õpilased õpivad tundma kliimamuutuste põhjuseid ja tagajärgi, sealhulgas kasvuhuoneefekti, süsinikuringet ja ökoloogilist tasakaalu. Häkaton annab võimaluse siduda teooria praktilise loovtööga, kus

õpilased peavad neid teadmisi rakendama filmis, tutvustades kliimamuutuste sotsiaalset ja keskkondlikku mõju.

- 🌱 **Eesti keel ja kirjandus** - Õpilased peavad häkatoni raames looma stsenaariume ja dialooge, mis arendab nende loovkirjutamise ja jutustamisoskust. Riiklik õppekava näeb ette, et õpilased arendaksid võimet struktureerida oma mõtteid selgelt ja arusaadavalt, mida häkaton toetab.
- 🌱 **Kunst ja tehnoloogia** - häkaton keskendub visuaalsele loovusele (filmi loomine), mis seostub kunstihariduse ja visuaalkunsti õppekavadega. Õpilased loovad visuaalseid lahendusi, kasutades kaamerat ja digitehnoloogiat.
- 🌱 **Inimeseõpetus ja ühiskonnaõpetus** - sotsiaalne õiglus ja globaalne vastutus on ühiskonnaõpetuse olulised teemad, kus käsitletakse kliimamuutusi ja sotsiaalset ebavõrdsust. Häkatoni käigus õpitakse tundma kliimaõiglust ja globaalseid probleeme, mis seostuvad otseselt selle aine eesmärkidega.
- 🌱 **Muusika (valikuline)** - häkaton võimaldab õpilastel luua või valida oma filmile sobiva taustamuusika, mis seob projekti ka muusikaõpetusega. See arendab nende loovust ja arusaamist, kuidas heli ja muusika loovad filmi meeleolu.

3. Õppeprogrammi struktuur

Programmi kesksel kohal on rohelise improfilmi häkaton, kus õpilased loovad lühifilmi kliimamuutuste ja globaalse õigluse teemadel. Programm on jagatud mitmeks etapiks:

1. Ettevalmistusetapp

Tutvustav loeng: "Kliima ja õiglus" (kuni 1 tund)

- 🌱 Ülevaade kliimamuutustest ja nende mõjust erinevates piirkondades.
- 🌱 Mis on kliimaõiglus ja kuidas see mõjutab erinevaid inimesi ja kogukondi.
- 🌱 Kestliku arengu eesmärkide tutvustus (ÜRO kestliku arengu eesmärgid).
- 🌱 Arutelu kliimamuutuste ja nende sotsiaalse mõju üle (õpetaja jagab artikleid või videoid kliimamuutustega seotud teemadest).

2. Loov ja praktiline faas ehk rohelise improfilmi häkaton (4-6 tundi)

Sissejuhatus ja ideede genereerimine

- 🌱 Meeskondade moodustamine
- 🌱 Häkatoni eesmärkide ja ülesannete tutvustus.
- 🌱 Ideede genereerimine, kuidas kliimaõiglust filmides kujutada ja mis on sõnum.

3. Filmide loomine

- 🌱 Stsenaarium loomine (arendatakse välja süžee, rollid, tegevusplaan, piltlugu).
- 🌱 Filmimine – meeskonnad filmivad oma lühifilmi, kasutades kooli tehnoloogilisi vahendeid ja keskkonnasõbralikke materjale.
- 🌱 Montaaž – meeskonnad töötlevad oma filmitud materjali ja loovad lõpliku video.

4. Filmide esitus ja tagasiside (1 tund)

- 🌱 Meeskonnad esitavad oma filme ja selgitavad ideid.
- 🌱 Ühine arutelu ja tagasiside andmine (nii õpetajatelt kui kaasõpilastelt).

5. Järeltegevused ja arutelu (1 tund)

- 🌱 Õpilased arutavad, mida nad häkatoni käigus õppisid.
- 🌱 Millised olid peamised väljakutsed ja mida nad õppisid globaalse õigluse ja kliimamuutuste kohta.

Võimalikud partnerid, keda kaasata

- 🌱 **Kohalikud keskkonnaühendused**, kes saaksid anda sisendit rohelise filmi osasse.
- 🌱 **Haridus- ja kultuuriasutused**: Partnerlused koolidega, ülikoolidega või noorteorganisatsioonidega aitaksid laiendada osalejate haaret ja pakkuda täiendavaid ressursse.

4. Lisamaterjalid

Juhendmaterjal "**Maailmakodaniku pädevusmudeli rakendamine rohelise improfilmi häkatonis**" -

https://media.voog.com/0000/0045/1098/files/Juhendmaterjal_2024_maailmaharidus%20ja%20improfilm.pdf

Õppevideod:

„Meie kestlik maailm“ - maailmahariduse kontseptsiooni tutvustus

<https://youtu.be/HpR0uxHI4kA>

- 👤 „**Improfilmi häkatoni etapid**“ – ülevaade improfilmi eri etappidest

<https://youtu.be/LtRVkqzYDE>

- 👤 „**Inspiratsiooni ja ideede leidmine**“ – lühitutvustus, kuidas enda filmile leida ainet, kuidas leida ainet kohalikust keskkonnast ning kuidas seda panna üheks looks kokku filmis <https://youtu.be/ORZeZeEzwAE>

- 👤 „**Keskkonnasõbralik häkaton**“ - Improfilmi häkatoni tutvustus kui keskkonnasõbraliku sündmuse korraldamine <https://youtu.be/s4WBABRND30>
- 👤 „**Operaatoritöö baastõed**“ – ülevaade nutitelefoni kasutamisest kvaliteetse video loomisel <https://youtu.be/Jkd5w-qFxag>
- 👤 „**Video monteerimise baastõed**“ - baastõed video monteerimisel https://youtu.be/YIEd_g2m2LM
- 👤 „**Filmiheli**“ - ülevaade video helist ja selle valikust <https://youtu.be/Va9sZadK9hl>
- 👤 „**Kliimaebaõiglus**“ – sissejuhatus kliima ebaõiglusesse <https://youtu.be/fFlw527pJx4>

5. Soovitused õpetajatele

Enne programmile elluviimist:

- 👤 Enne häkatoni algust võiks õpetaja tutvustada õpilastele teemat, mis hõlmab kliimamuutusi, kliimaõiglust, keskkonnaprobleeme ja rohepööret. Seda võib teha näiteks loengu, dokumentaalfilmide vaatamise või diskussiooni vormis. See aitab õpilastel mõista probleeme, millega nad filmis töötavad.
- 👤 Julgusta õpilasi mõtlema loovate lahenduste ja filmikunsti kasutamise võimalustest kliimaprobleemide teadvustamisel. Õpilased võiksid juba enne programmist osa võtmist hakata ideid välja mõtlema ja jagama.
- 👤 Kui häkatoni raames kasutatakse spetsiifilisi tööriistu (nt filmikaamerad, telefonid, videotöötlusprogrammid), võiks õpetaja enne programmi tutvustada õpilastele nende kasutamist. Lühikesed töötoad või praktilised harjutused aitavad õpilastel olla valmis tehniliste ülesannetega toime tulema.
- 👤 Õpetaja saab aidata õpilasi jagada rühmadesse ja määrata erinevaid rolle, näiteks stsenaaristi, režissööri, monteerija ja näitlejate rollid.
- 👤 Kui häkatoni ajal kavandatakse toidu ja joogiga puhkepause, siis õpetaja võiks läbi mõelda eelnevalt selle korralduse.

Programmi ajal

- 👤 Õpetaja saab pakkuda suunavat tagasisidet ja aidata õpilastel oma ideedele fookus seada, vajadusel pakkuda lisamaterjale või viiteid.
- 👤 Õpetaja jälgib, et kõik rühmaliikmed oleksid kaasatud ja igaühele oleks sobiv ülesanne. Vajadusel võib aidata rühmadel leida lahendusi.
- 👤 Kui õpilased vajavad abi filmimise või videotöötluse osas, peaks õpetaja olema valmis neile nõu andma või suunama. Samuti saab õpetaja juhendada, kuidas kasutada digitaalseid tööriistu, mis võivad olla osa projektist.

- 👤 Õpetaja ülesandeks on jälgida, et õpilased töötaksid vastavalt kokkulepitud ajakavale ja et iga tööetapp saaks õigel ajal tehtud.
- 👤 Õpetaja saab anda tagasisidet filmi ideedele ja stsenaariumidele.
- 👤 Õpetaja peaks märkama ja tunnustama iga rühma ja üksikisiku tugevusi – olgu selleks visuaalne loovus, näitlemisoskus või tehniline meisterlikkus.
- 👤 Õpetajalt ootame eelkõige erivajadustega õpilaste õppimise toetamist, kuid ka empaatilist õppeprotsessi toetamist vastavalt vajadusele.

Peale programmi

- 👤 Pärast häkatoni lõppu võiks õpetaja korraldada klassis arutelusid, kus õpilased analüüsivad oma töid ja teisi filme. Mis läks hästi? Mida saaks järgmine kord paremini teha? Kuidas filmides käsitletud teemad on seotud reaalse eluga?
- 👤 Õpetaja saab koos õpilastega vaadata, kuidas häkatoni käigus õpitud oskused (nt meeskonnatöö, probleemide lahendamine, loovus) ühtivad riikliku õppekava eesmärkidega ja kuidas need pädevused on edasi arendatavad teistes õppeainetes.
- 👤 Õpetaja saab korraldada täiendavaid tunde, kus häkatoni teemad seotakse teiste õppeainetega, näiteks arutades kliimamuutusi põhjalikumalt loodusõpetuses või jätkates kirjanduslikku analüüsi eesti keele tundides.
- 👤 Kui mõni rühm soovib oma filmiprojekti edasi arendada, võib õpetaja aidata neil leida võimalusi osalemiseks suurematel õpilaskonkurssidel, filmifestivalidel või muudes loomeprojektides.

Hindamiskriteeriumid

Rohelise improfilmi häkatoni hindamine kajastab nii loovtöö sisu, tehnilist teostust kui ka meeskonnatöö oskusi.

Hindamiskriteeriumid

- Sisu ja teema käsitletus (30%)
- Tehniline teostus (30%)
- Meeskonnatöö ja protsess (20%)
- Mõju ja esitlemine (20%)

5 (väga hea) - töö, praktiline tegevus või selle tulemus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.

4 (hea) - töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.

3 Hinde (rahuldav) - töö, praktiline tegevus või selle tulemus on põhiosas õige, põhioskused on omandatud, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist.

2 (puudulik) - töö, praktilises tegevuses või selle tulemuses on olulisi puudusi ja eksimusi. Õpilane teeb rohkesti sisulisi vigu, ei suuda teadmisi rakendada ka suunamise ja juhendamise korral.

1 (nõrk) - töö, praktiline tegevus või selle tulemus näitab, et tal nõutavad teadmised ja oskused puuduvad.

Hindamismaatriksid kriteeriumite kaupa

Sisu ja teema käsitus (30%)					
Kliimaõigluse ja keskkonnaprobleemi käsitlemine (15%)	Nõrk	Puudulik	Rahuldav	Hea	Väga hea
Filmis on käsitletud kliimaõiglust ja/või keskkonnaprobleeme					
Film tõstab teadlikkust mõnest keskkonnateemast					
Film pakub mõtlemapaneva sõnumi või lahenduse keskkonnaprobleemile					
Loovus ja originaalsus (10%)	Nõrk	Puudulik	Rahuldav	Hea	Väga hea
Filmi idee on loov ja originaalne.					
Film toob midagi uut ja huvitavat arutellu kliimamuutuste või kliimaõigluse teemal.					
Stsenarium (5%):	Nõrk	Puudulik	Rahuldav	Hea	Väga hea

Lugu on hästi struktureeritud ja sidus					
Sündmustik on arusaadav ja loogiliselt üles ehitatud					

Tehniline teostus (30%)					
Video ja kaameratöö (10%)	Nõrk	Puudulik	Rahuldav	Hea	Väga hea
Kaameratöö on tehniliselt korrektne (näiteks stabiilsus, fookus)					
Kaadri kompositsioon on loov ja visuaalselt atraktiivne					
Montaaž ja filmikeel (10%)	Nõrk	Puudulik	Rahuldav	Hea	Väga hea
Montaaž aitab kaasa filmi loole ja sõnumile					
Stseenide järjepidevus on sujuv ja loogiline					
Helikujundus, muusika ja eriefektid on kasutatud efektiivselt ja vastavalt filmi meeleolule					
Heli ja dialoog (5%)	Nõrk	Puudulik	Rahuldav	Hea	Väga hea
Heli on selge ja kvaliteetne					
Dialoogid on arusaadavad ja hästi esitatud					
Visuaalsed efektid ja kunstiline lahendus (5%)					
Filmi visuaalsed efektid ja esteetika toetavad üldist sõnumit					
Kunstiline lahendus (rekvisiidid, kostüümid, valgus, järeltöötlus) on asjakohased					

Meeskonnatöö ja protsess (20%)					
Koostöö ja rollide jaotus (10%)	Nõrk	Puudulik	Rahuldav	Hea	Väga hea
Kõik rühmeliikmed panustasid võrdselt ja said täita olulisi rolle (näitlejad, režissöörid, monteerijad, stsenaariumi kirjutajad)					
Rühm lahendas omavahelisi probleeme efektiivselt ja töötas ühtse meeskonnana.					
Ajakava ja ülesannete täitmine (5%)	Nõrk	Puudulik	Rahuldav	Hea	Väga hea
Rühm järgis ajakava ja sai töödega õigeks ajaks valmis					
Tööprotsess oli hästi organiseeritud ja eesmärgistatud					
Loovus probleemide lahendamisel (5%)	Nõrk	Puudulik	Rahuldav	Hea	Väga hea
Rühm lahendas tekkivaid probleeme (nt tehnilisi või loovaid väljakutseid)					
Rühm suutis kohaneda ja leida loovaid lahendusi filmiprotsessi käigus					

Filmi mõju ja esitlemine (20%)					
Emotsionaalne ja sotsiaalne mõju (10%)	Nõrk	Puudulik	Rahuldav	Hea	Väga hea
Film mõjub emotsionaalselt ja suudab vaatajat kõnetada					
Film kutsub vaatajat tegutsema või järele mõtlema					
Sõnumi selgus ja mõjuvus (5%)	Nõrk	Puudulik	Rahuldav	Hea	Väga hea
Sõnum on selge ja vaatajale arusaadav.					
Film edastab oma põhisõnumi lihtsalt					
Publiku kaasamine ja esitlemine (5%)	Nõrk	Puudulik	Rahuldav	Hea	Väga hea
Rühmad esitlesid oma tööd ja tutvustasid filmi sõnumit teistele					
Rühma esitluses oli veenmist ja kaasavust					